

Ufuk TARHAN

Fütürist, Ekonomist, Dijital Ajans ve Yazılım Şirketi Başkanı

GELECEĞİN MESLEKLERİ İÇİN FÜTÜRİST BAKIŞLA UZGÖRÜ ŞART!..

Geleceğin mesleklerinin neler olacağını düşünmek, kestirmek için öncelikle; gelecek 10-15 yılda ve sonrasında tüm dünyada ve içinde yaşadığımız toplumda, çevrede gerçekleşmesi beklenen değişimleri, dönüşümleri fütürist bakışla uzgörebilmek lazım.

Çünkü meslekler, iş ve eğitim dediğimiz faaliyetler kendi kendilerine otomatik veya sabit bir düzenle değil, şimdiden çok, gelecek zamanın ruhuna göre gelişen, değişen, ihtiyaçlarımıza dinamik biçimde uyumlanarak şekilleniyor.

Oluşan yeni ihtiyaçları karşılayabilen çabalar, faaliyetler yeni meslekleri, iş alanlarını doğuruyor. Tarihte de her zaman demografik, ekolojik, ekonomik, teknolojik, sosyolojik, psikolojik faktörler geçerliliğini yitiren mesleklerin yok olmasına, yenilerinin doğmasına, var olanların başkalaşmasına neden olmuştur. Gelecek 10-15 yıl ve daha sonrasında da bu şekilde olacaktır.

YENİ MESLEKLERİ, YAKIN GELECEKTE OLACAKLAR ORTAYA ÇIKARACAK...

Ancak ve ancak yakın ve orta gelecekte nelerin, niçin, nasıl değişeceği, neleri etkileyeceği konusunda fikrimiz oluşursa gelecekte hangi alanların, mesleklerin yükseleceğini, hangilerinin öneminin azalacağını ya da yok olacağını da tahmin edebiliriz.

Ve buna göre de bu alanlarda iş görebilmek, geçimimizi sağlayabilmek için geliştirilmesi gereken bilgi, beceri, donanım ve yetkinliklere odaklanarak onlar için hazırlık yapabiliriz.

Gelecekteki işimiz için hazırlanır, çocuklarımıza akıllıca rehberlik eder, **eğitim alır-verir, deneyimler yaşar, buluşlar yapar, öğrenir, yepyeni alanlar, meslekler geliştirebilir; gelişenlere adapte** olabiliriz.

O yüzden bu dönemin gençlerinin

ve ebeveynlerinin şu gerçeği kabul etmesi gerekiyor;

Henüz yeni meslekleri bilmiyoruz, çünkü aşağıda listelediğimiz ve doğru-normal bildiğimiz, kabul ettiğimiz her şeyi tüm alışkanlık, ihtiyaç ve tercihlerimizi değiştirecek güçteki alanlarda tam bir geçiş, transformasyon hatta başkalaşım yaşamaktayız.

Ve daha hiçbir şey kristalize olmadı, netleşmedi. Büyük değişimlerin ayak seslerini duyuyoruz. **Üstümüze bir şeylerin geldiğinin farkındayız ama henüz kapıyı açıp içeri girmiş değiller. Kapının önünde uğultu, takırtı, patırtı yapan bir kalabalık gibiler.** O yüzden sabırla hazırlanmalıyız. Mesleklerle değil, kapıyı açıp, içeri, hayata, işlere sızdıklarında onlara adapte olabilmek için kabiliyetlerimizi, kişisel becerilerimizi, anlamlandırma, çalışma, disiplin kapasitemizi yükseltmeye odaklanmalıyız.

10-15-20 YILDA HERŞEYİ BAŞTAN AŞAĞI DEĞİŞTİRECEK, ALT ÜST EDECEK BELİRLEYİCİLER:

- 1. İklim değişikliği, çevresel sorunlar** şu anda belki de dünyanın önündeki, soruna hatta felaketlere dönüşebilecek en önemli trend. Hızlı kentleşme, aşırı üretim-tüketim, çoğalan atıklar vb. nedenlerle doğayı katleden, kirlüten ve biyolojik çeşitliliğe büyük zarar veren iş-yaşam biçimlerimiz küresel ısınmaya neden oluyor, olumsuz etkilerin gelişimini hızlandırıyor. Buzullar eriyor, dünyanın ekolojik yapısı alt üst oluyor, mevsimler değişiyor, kayıyor vb. Küresel ısınma, bu konu diğer bütün faktörleri kökünden etkileyecek güçteki en ama en önemli trend. Daha doğrusu tehdit. Ciddiye alınmaması halinde diğer trend tahmin ve beklentilerinin hiçbir önemi kalmayabilir.
- 2. İnsan ömrünün uzaması, doğurganlığın düşmesi.** Ömrün uzaması ilk bakışta iyi habermiş, güzel bir trendmiş gibi görünse de başta çevresel faktörler olmak üzere iş, yaşam, beslenme biçimlerimizdeki ruh ve beden sağlığını bozan, zararlı etkilerin çoğalması, buna karşılık tedavi ve önleyici tıptaki gelişmelerin bu hıza yetişememesi gibi nedenlerle şimdilik “uzun yaşamak” pek de öyle iyi bir şey değil. Çünkü yaşlı nüfus sağlıksız, bakıma muhtaç, üstelik yalnız ve düşkün, ilaca bağlı formda artıyor. Bu da her şeyi daha zorlaştırıyor, daha da zorlaştıracak. Ağırlaşan, sağlıksızlık yaşam koşulları diğer taraftan da insanları çocuk yapmaktan, aile kurmaktan uzak tutuyor, korkutuyor. Zaten isteseler de doğurganlıkları düşüyor...
- 3. Yenilenebilir enerji.** İşte bu, yukarıdaki dertlerimize derman olacak aslında en önemli ve diğerlerinden çok daha hızlı gelişmesi gereken, dünyanın olumlu ya da olumsuz geleceğinde en çok etkisi olacak belirleyici, trendlerden biri. Eğer yeşil enerji kaynakları ile çevresel sorunları azaltabilir, hatta önleyebilirsek neredeyse tüm
- sorunlarımızı halledebiliriz. Gelecek işte o zaman sahiden güzel gelebilir...
- 4. Blokchain.** Aracıları ortadan kaldıran ve dünyadaki her işlemin, sürecin kısaca tüm varlıkların siber ağlara taşınarak direkt işlem, iş yapılabilirdiği, yepyeni bir çağın temel belirleyicisi. Parayı ortadan kaldıran; değer birimleri, değerlilik ya da değersizlik vb. durumları baştan aşağı temize çekeceğine kesin gözüyle bakılan mega devrim. İnternetin icadı dünyada ne çapta bir değişime ve dönüşüme neden oldu ise blokchain denen siber yapı ondan çok daha büyük, kapsamlı, geniş ve derin bir dönem yaratacak.
- 5. Singularity (Tekillik).** Teknolojiye en uzak duranlar bile artık kabul ediyorlar ki gelecekte hem iş yaşamına hem de sosyal hayata insanlar tek başlarına devam edemeyecekler. Yanlarında robotlar, yapay zeka, akıllı nesnelere vb. nitelenen pek çok insansı ya da diğer canlılara benzeyen akıllı belki de kısmen duygulardan bile anlayan varlıklar olacak. Bu da yetmezmiş gibi insanların ve diğer canlıların genetikleri, fizyoloji ve biyolojileri ile oynanacak, kabiliyetleri arttırılacak, arızaları, eksiklikleri onarılacak, değiştirilecek ve güçlendirilecek. Bambaşka bir takım varlıklara, yeni türlere ve insanlarla şeylerin iç içe geçtiği tekillik formuna geçiş yapılacaktır.
- 6. Uzay Çalışmaları.** Bir taraftan dünyayı kendimize dar eder, öte taraftan bozduklarımızı onarmaya çabalarken; ya başaramazsak kaygılarıyla dünya dışı yerlere, kaynaklara ve varlıklara ulaşmak için giderek hızlanan, ilerleyen uzay çalışmaları sırasında kazanılan bulgular gelecek için her gün farklı olasılıklara yol veriyor. Sonuçta, uzay çalışmalarındaki gelişmeler bir anda yukarıdaki tüm trendleri anlamsız kılabilecek güçte, belki de buradaki en ama en belirleyici alan.

Yukarıda kısaca değindiğim 6 ana akım trend, önümüzdeki 5-10-15-20-25-30-35-40-50 yıl içinde yani 2070'lere kadar geçici akımlar, moda dönüştürülecek güçlü trendler yaratacak. Kısaca toparlamaya çalıştığım bu kuvvetli olasılıklar hepimiz için teknoloji, finans, konut, inşaat, sağlık, taşımacılık, otomotiv, ulaşım, tarım, organizasyonlar, şirketler, devletler, siyaset, politika, eğitim vb. ile ilgili tüm iş-yaşam koşullarını değiştirecek.

Bize düşen de bunları iyi gözlemlemek, tahmin edip, fütürist uzgörüleri geliştirerek geleceğe hazırlanırken trendlerden en üst seviyede yararlanmak.

MESLEKLERİN YEŞERECEĞİ, İŞSİZLİĞİN UĞRAMAYACAĞI ALANLAR:

Nano, genetik ve bio teknolojiler, dijitalleşme-sanallaşma ile ilgili her konu, bulut bilişimi, nesnelere/şeylerin interneti, veri madenciliği, analistliği, yapay zeka- deep learning ve robot, teknolojileri, 5G, blockchain, kripto paralar, quantum bilgisayarlar, yenilenebilir enerji, giyilebilir teknolojiler, artırılmış gerçeklik, hologram teknolojiler, üç-dört boyutlu görüntüleme, baskı, çizim teknolojileri, insansız araçlar, uzay ve havacılık teknolojileri

Hepimiz için teknoloji, finans, konut, inşaat, sağlık, taşımacılık, otomotiv, ulaşım, tarım, organizasyonlar, şirketler, devletler, siyaset, politika, eğitim vb. ile ilgili tüm iş-yaşam koşullarını değiştirecek.

GELECEĞİN MESLEKLERİNE ÖRNEKLER:

- Hafıza Onarım ve Artırma Uzmanı
- Nano-Medikalci
- Organ İmalatçısı / Tasarımcısı
- Siber Polis, Siber Terör Uzmanı
- Dikey Çiftçi (gökdelene çiftlikler için)
- Dijital Çöpçü, Dijital Çöp Değerlendirme ve Geri Dönüşüm Uzmanı, Veri temizleyiciliği
- İklim Kontrolörü ve Düzenleyicisi
- Avatar Yöneticisi veya Hologram İlişkileri Koordinatörü
- Hafıza Temizleme/Yenileme/Yükleme/Filtreleme Uzmanı
- Zaman Planlamacısı, Sımsarı, Komisyoncusu
- Kişisel Marka Tasarımcısı ve Danışmanı
- Çocuk ve EQ-IQ Tasarımcısı
- Duygu Tasarımcısı
- Salgın Hastalık Güvenlikçisi
- Robot tamircileri, Robot İşçi Ajansı
- İnternet Pazarlama Uzmanları
- İş Terapistleri
- Sürdürülebilir İş Modeli Uzmanları
- Biyoloji ve Gen Uzmanları
- Simülasyon, oyun uzmanları
- Yaşam Koçları Gurular
- Tasarım Guruları
- Enerji ve Kaynak Müfettişleri
- Sanal Market işletmeciliği
- Robotik Sorunlar Avukatlığı
- Yapay Zeka Pazarlamacılığı
- 5 duyu Reklam Tasarımcılığı
- Soru Tasarımcılığı
- Duygu Tasarımcılığı
- Gen Terapistliği
- Genetik Ekonomi
- Bilgi Madenciliği